

Ústřední knihovna VŠB–TU Ostrava

Zpráva o činnosti za rok 2008

Doplňování knihovního fondu

Knihovní fond ÚK byl v souladu s rámcovým plánem akvizice fondu doplňován převážně koupí z prostředků přidělených ÚK nebo z dalších zdrojů pracovišť univerzity, především z grantů. V roce 2008 získala ÚK navíc finanční prostředky ve výši 202 tis. Kč z projektu programu MŠMT ČR 1N04058 na pořízení tištěných zahraničních monografií pro oblast IT (především ve spolupráci s katedrou informatiky FEI bylo zakoupeno celkem 123 knih). Přírůstek knihovního fondu činil v roce 2008 celkem 18 867 knihovních jednotek (dále jen kn. j.). Knihovní fond ÚK obsahoval k 31. 12. 2008 celkem 410 177 kn. j.

Vedle tradičních tištěných informačních zdrojů, které jsou hlavní složkou informačního zabezpečení pedagogické a výzkumně-vývojové činnosti univerzity, neustále roste rozsah zpřístupňování i využívání elektronických informačních zdrojů. Elektronické informační zdroje byly uživatelům dostupné na základě licenčních smluv s producenty a distributory ve webovém rozhraní. Jednalo se jak o sekundární informační zdroje (tj. bibliografické báze dat), tak o přístup k elektronickým verzím vědeckých časopisů a databázím s plnými texty primárních dokumentů. V roce 2008 byly nově ve spolupráci s Ekonomickou fakultou zpřístupněny i faktografické (statistické) báze dat OECD.

V roce 2008 byl rozšířen počet přístupných titulů e-knih jak formou trvalého nákupu, tak také prostřednictvím předplatného. Uživatelům byly zpřístupněny elektronické knihy nakladatelství Wiley (trvalý nákup 149 titulů e-knih; celkem k 31. 12. 2008 bylo přístupno 357 titulů e-knih), Elsevier (nově v roce 2008 trvalý nákup 132 titulů e-knih) a Oxford University Press (předplatné dvou kolekcí e-knih OSO Economics and Finance a Business and Management). Nákup e-knih byl proveden na základě návrhů fakult a byl zčásti hrazen z prostředků ÚK, částečně z projektu programu MŠMT ČR 1N04067 (ve výši 589 tis. Kč).

Dostupnost elektronických informačních zdrojů

Základními sekundárními informačními zdroji, především pro technické obory, byly bibliografické báze dat Compendex, Inspec, Iconda a CSA Materials Research Database with METADEX. Další bibliografickou bází dat, k níž měli uživatelé z VŠB–TUO přístup, byla multioborová bibliografická databáze Web of Science dostupná v rozhraní Web of Knowledge společně s informačním zdrojem pro hodnocení časopisů Journal Citation Reports; od listopadu 2008 byly zpřístupněny také báze dat Conference Proceedings Citation Index.

Plné texty elektronických verzí zhruba 2 600 časopisů nakladatelství Springer a Elsevier, plnotextové báze ACM Digital Library, IEEE Computer Society Digital Library a edice e-knih Lecture Notes in Computer Science a Lecture Notes in Mathematics (Springer) byly pro uživatele z VŠB–TUO přístupné díky účasti v projektech programu 1N.

Zabezpečení knihovnicko-informačních služeb

ÚK poskytuje uživatelům širokou nabídku knihovnicko-informačních služeb, od tradičních služeb výpůjčních až po služby elektronické. Největší objem služeb představují výpůjční služby absenční. V roce 2008 bylo v ÚK registrováno celkem 10 795 uživatelů, kteří si vypůjčili mimo knihovnu (absenčně) celkem 107 554 kn. j.

Výpůjční služby z vlastních fondů knihovny byly doplňovány meziknihovní výpůjční službou (MVS). Uživatelé podali v roce 2008 celkem 3 001 požadavek na získání knih a článků prostřednictvím MVS. Realizováno bylo celkem 3 364 požadavky, buď formou výpůjčky originálu nebo poskytnutím kopie; z tohoto počtu bylo 1 816 požadavků vyřízeno formou výpůjčky nebo kopie originálu ze zahraničních knihoven, tedy prostřednictvím MMVS. Z fondu ÚK bylo rámci MVS vyřízeno výpůjčkou originálu nebo poskytnutím kopie dokumentů celkem 568 požadavků jiných knihoven (celkově bylo do ÚK zasláno 649 požadavků; požadavky na dokumenty, které nejsou ve fondu ÚK byly postoupeny k vyřízení jiným knihovnám, případně vráceny žádající knihovně).

Elektronické služby pro VŠ

Tradiční knihovnicko-informační služby byly podporovány elektronickými službami, především v oblasti rešeršních služeb, v oblasti již zmíněných meziknihovních výpůjčních služeb, ale také informacemi na webových stránkách ÚK (<http://knihovna.vsb.cz/>). V online katalogu ÚK VŠB–TUO bylo k 31. 12. 2008 registrováno 190 142 knihovních jednotek (tj. exemplářů) z knižního fondu (108 172 tituly knih) a 2 252 tituly časopisů (tj. 26 000 svazků ukončených ročníků časopisů).

Online katalog norem ČSN ve fondu ÚK obsahoval k 31. 12. 2008 celkem 12 509 záznamů. Disertační, diplomové a bakalářské práce univerzity byly v roce 2008 zpracovávány s využitím systému DSpace (do ÚK byly předány pracovišti univerzity 4 763 práce). Databáze vysokoškolských kvalifikačních prací VŠB–TUO obsahovala k 31. 12. 2008 celkem 33 169 záznamů těchto prací. Díky účasti univerzity v projektu Theses (Národní registr VŠKP a systém na odhalování plagiátů) odevzdali studenti Ekonomické fakulty, Fakulty bezpečnostního inženýrství a Hornicko-geologické fakulty své závěrečné práce rovněž v elektronické podobě. Plné texty těchto prací (celkem 830 prací) jsou zpřístupněny oprávněným uživatelům v systému DSpace. Kolekce Sborník vědeckých prací Vysoké školy báňské-Technické univerzity Ostrava obsahovala k 31. 12. 2008 bibliografické záznamy článků (celkem 4 089) ze všech řad Sborníku vědeckých prací VŠB–TUO a Ekonomické revue včetně naskenovaných plných textů. V rámci DSpace byla doplňována o nové záznamy také kolekce s publikační činností akademických pracovníků VŠB–TUO v tzv. impaktovaných časopisech za období 1990 až 2008 se záznamy 834 publikací registrovaných ve Web of Science.

Pracovníci – kvalifikační struktura

V roce 2008 v ÚK pracovalo 31 pracovníků. Z toho bylo 11 pracovníků s vysokoškolským vzděláním (5 s knihovnickým vzděláním) a 17 pracovníků se středoškolským vzděláním (9 se vzděláním knihovnickým).

Další aktivity

V roce 2008 řešila ÚK projekt FRVŠ „Systém pro tvorbu a správu bibliografií a jejich sdílení“, jehož cílem bylo rozšíření referenčních služeb ÚK s využitím služby RefWorks a jejím provázáním s dalšími službami ÚK, včetně zpřístupnění nástroje usnadňujícího komunikaci uživatelů s knihovnou (vytvoření portálu E-zdroje).

Ředitelka ÚK působila v roce 2008 jako místopředsedkyně výkonného výboru Asociace knihoven vysokých škol ČR (AKVŠ ČR), jejímž je VŠB–TUO členem. V roce 2008 byla ÚK organizátorem 1. setkání českých uživatelů systému DSpace, které se konalo na VŠB–TUO dne 24. 4. 2008.

ÚK byla v roce kolektivním členem profesní organizace knihovníků a informačních pracovníků Svaz knihovníků a informačních pracovníků (SKIP) a členem Ligue des Bibliothèques Européennes de Recherche (LIBER).

Tabulka

Přírůstek knihovního fondu za rok	18 867
Knihovní fond celkem	410 177
Počet odebíraných titulů periodik:	
– fyzicky	530
– elektronicky	34
Otevírací doba za týden (fyzicky)	41,5
Počet absenčních výpůjček	107 554
Počet uživatelů	10 795
Počet studijních míst	250
Počet svazků ve volném výběru	109 642